

Kostnadseffektiv uppfödning av slaktdjur

Jessica Stenvall, produktionsrådgivare &
Karin Andersson, byggrådgivare
Växadagarna Umeå 260128

Optimera uppfödningen

- Uppfödning– intensiv (15-17 mån) eller extensiv?
- Intensiv uppfödning- fokus på antal ätplatser(fri tillgång <1 djur/ätplats), fungerande kraftfodertilldelning, gruppering, slaktplanering
- Korsningar eller rena djur
- Korta ned uppfödningstiden- spara byggkostnader
- Investeringskostnad eller arbetskostnad

Daglig tillväxt för mjölkrastjurar som slaktas vid 15 till 23 månader

350 kg slaktad vikt, 700 kg levandevikt

Tillväxt g/dag

2000

1750

1500

1250

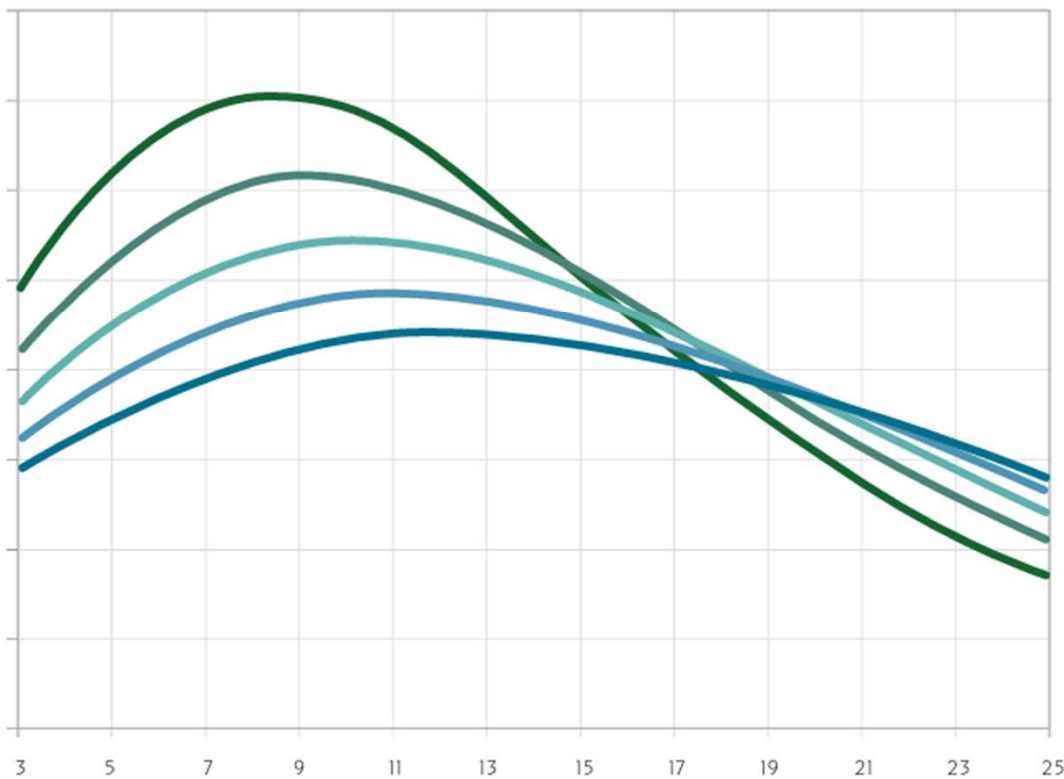
1000

750

500

250

0

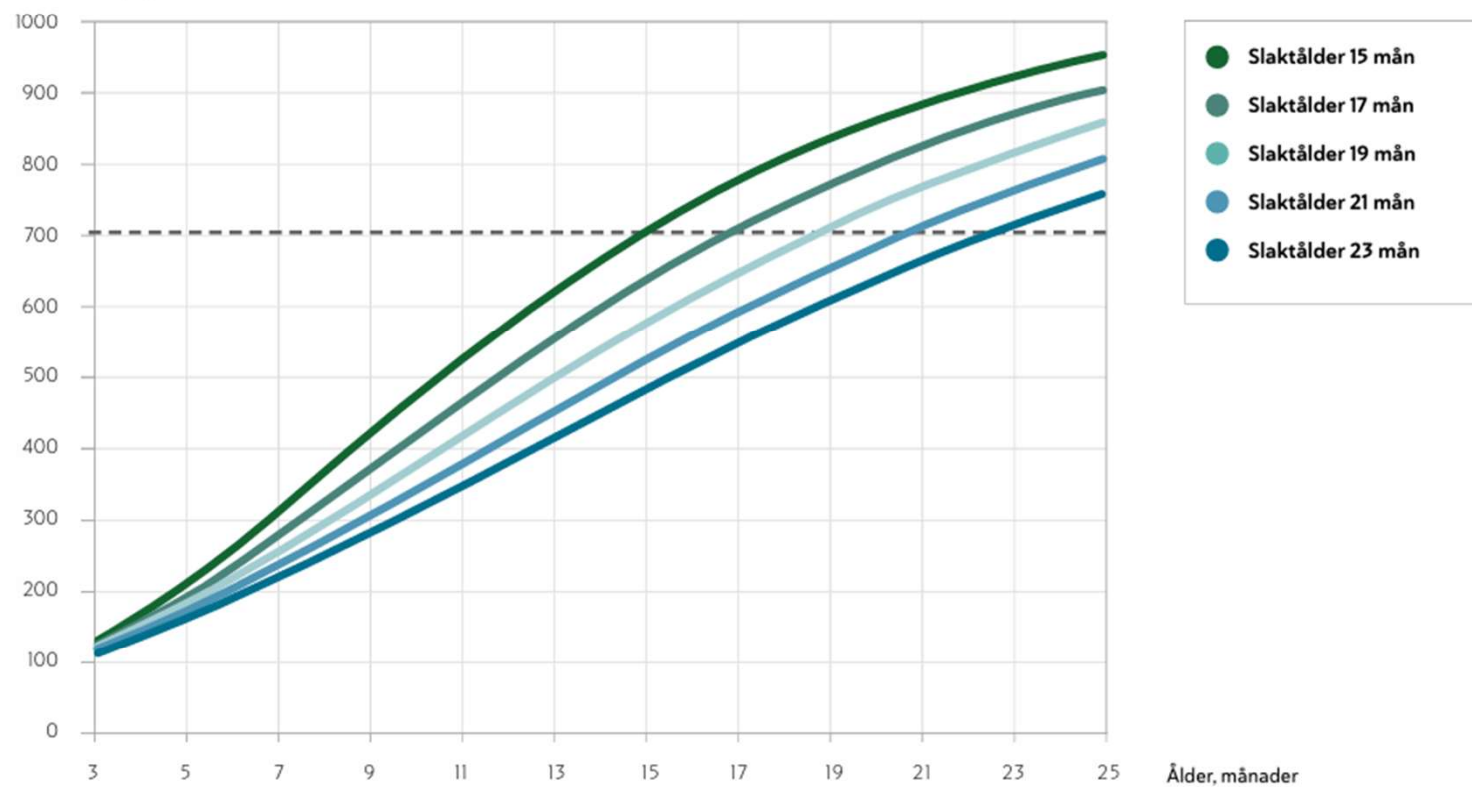
Ålder, månader

- Slaktålder 15 mån
- Slaktålder 17 mån
- Slaktålder 19 mån
- Slaktålder 21 mån
- Slaktålder 23 mån

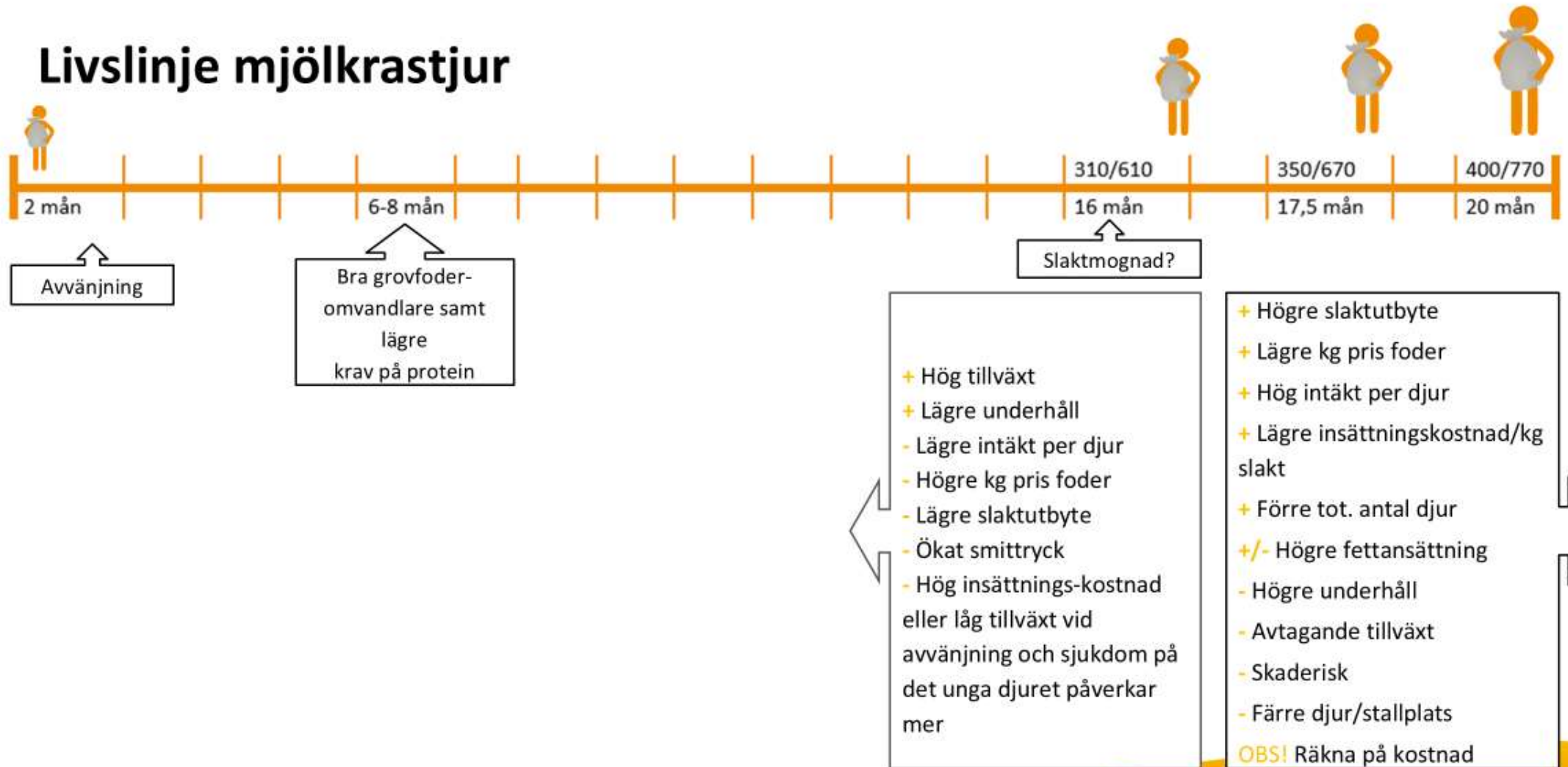
Daglig tillväxt för mjölkkrastjurar som slaktas vid 15 till 23 månader

350 kg slaktad vikt, 700 kg levandevikt

Levande vikt, kg

Livslinje mjölkkrastjur

Producerad mängd kött i stall med 200 platser -olika modeller

	310 kg/1200g	310 kg /1000g	350 kg/1200g	350 kg/1000g
Uppfödningstid	13,6 mån	16,3 mån	15,7 mån	18,8 mån
Antal tjurar	171 <u>st</u>	143 <u>st</u>	149 <u>st</u>	124 <u>st</u>
Producerad mängd kött	53 ton	44 ton	52 ton	43 ton

17-månaders uppfödningstid

- 300 kg slaktvikt
- Formklass O-
- Fettgrupp 2+
- 66 kr/kg
- ca 19 800 kr värde slaktkropp

21-månaders uppfödningstid

- 300kg slaktvikt
- Formklass O- , O
- Fettgrupp 2+
- 66 kr/kg
- ca 19 800kr värde slaktkropp
- Ökad foder/stallkostnad ca 800 kr sen tillkommer ev strö

17-månaders
uppfödningstid

	Holsteintjur			Holstein x NBDI köttrastjur		
Foderslag	Fodermängd kg	Kr/kg	Summa kr	Fodermängd kg	Kr/kg	Summa kr
Ensilage kg ts	1713	1,94	3323	1536	1,94	2980
Korn	901	1,85	1667	1185	1,85	2192
Koncentrat	262	5,62	1472	259	5,62	1456
Mineraler	24	9	216	20	9	180
Tot foderkostn.			6678			6808

+130kr

17-månaders
uppfödningstid

Köttx mjölkras

- 380 kg slaktvikt
- Formklass O+
- Fettgrupp 2+
- 67 kr/kg
- ca 25 500kr värde slaktkropp

"medel"Holstein

- 300 kg slaktvikt
- Formklass O-
- Fettgrupp 2+
- 66 kr/kg
- ca 19 800 kr värde slaktkropp

+80 kg
slaktvikt

+5700 kr
slaktvärde

-1300 kr
Köttrastillägg

-130 kr
foderkostnad

+4270 kr

380 kg
slaktvikt

- 380 kg slaktvikt
- Formklass O+
- Fettgrupp 2+
- 67 kr/kg
- ca 25 500 kr värde slaktkropp

- 380 kg slaktvikt
- Formklass O- , O
- Fettgrupp 2+
- 66 kr/kg
- Ca 25 100kr värde slaktkropp

4 månaders
kortare
uppfödningstid

+400 kr
slaktvärde

Snabbare
omloppstid

-1300 kr
Köttrastillägg

Lägre
foder, strö och
arbetskostnad

Olika inhysningssystemen

För och nackdelar

Liggbås

- + låg ströförbrukning
- + låg arbetsinsats
- + Flytgödsel / kletgödsel
- hög investeringskostnad
- ej flexibelt
- två system?
- Skaderisk vid tjurar?

Ströbädd

- + låg investeringskostnad
- + flexibelt
- + låg skadefrekvens
- Arbetskrävande vid ströning
- ströförbrukning, lager
- gödselhantering

Inhysningssystem

För- och nackdelar

Helspalt

- + Liten arbetsinsats
- + Inget strö
- + Mycket djur på liten yta
- Mindre flexibel byggnad
- Större investering
- Konsumentkrav/Krav från leverantörer

Djurkategori	Mjukt spaltgolv	Hårt spaltgolv
Kalvar 1–4 månader gamla	Ja	Nej
Kalvar 4–6 månader gamla	Ja	Ja, om boxen var i bruk före 30 juni 2010 med sådan liggyta. Vid nybyggnation är det dock inte tillåtet.
Ungdjur	Ja	Ja, om boxen var i bruk före 30 juni 2010 med sådan liggyta. Vid nybyggnation är det dock inte tillåtet.
Kor och kvigor som har mindre än två månader kvar till kalvning	Nej	Nej
Vuxna tjurar	Ja	Ja, om boxen var i bruk före 30 juni 2010 med sådan liggyta. Vid nybyggnation är det dock inte tillåtet.

Enhetskostnader

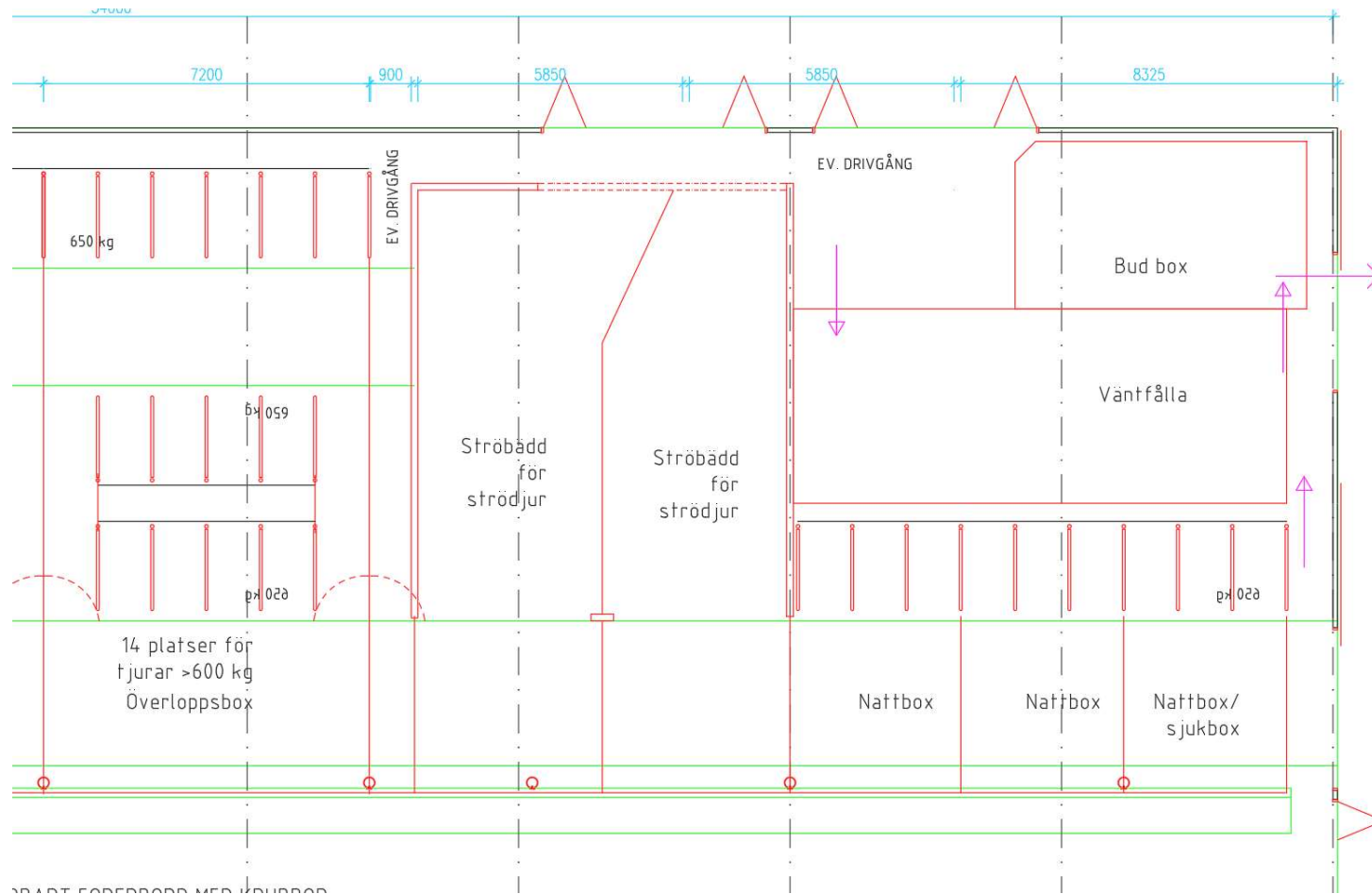

BERÄKNINGSMALL - enhetskostnader för
nybyggnation av djurstallar 2023-2027

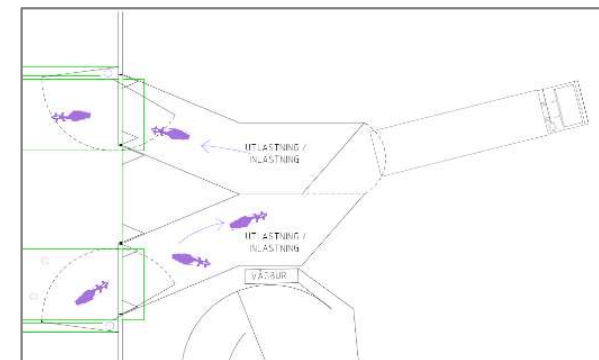
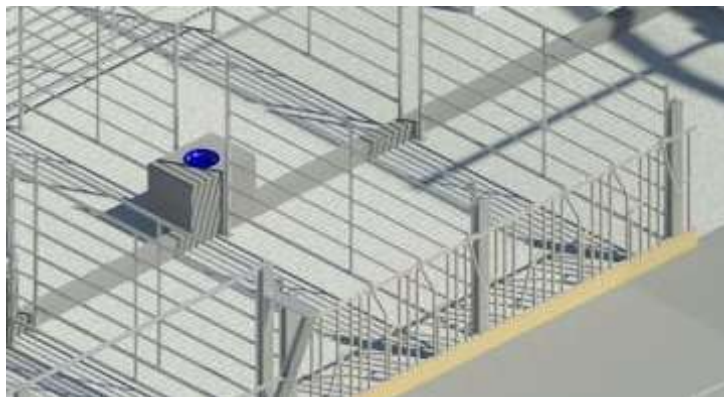
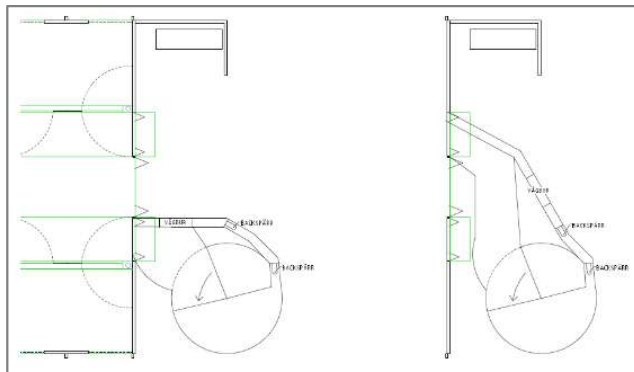
Enhetskostnad per förprövad djurplats		Kolumn A	Kolumn B	Kolumn C
		Kvm stallyta	Antal	Summa
Mjölkkö, 0-150 platser	113 100 kr			0 kr
Mjölkkö mer än 150 platser	98 900 kr			0 kr
Kalv (0-3 mån)	20 800 kr			0 kr
Ungdjur, i liggbås	27 200 kr			0 kr
Diko i liggbås	63 400 kr			0 kr
Sugga i produktion	74 100 kr			0 kr
Slaktsvin i produktion	9 900 kr			0 kr
Slaktkyckling i produktion	202 kr			0 kr
Enhetskostnad per kvadratmeter stallyta				
Djupströ med skrapad gång för nötkreatur	4 900 kr			0 kr
Totalsumma enligt enhetskostnad				0 kr

Arbetsmiljö & arbetstid

- Daglig skötsel & tillsyn
- Utlastning
- Hantering
- Vägning

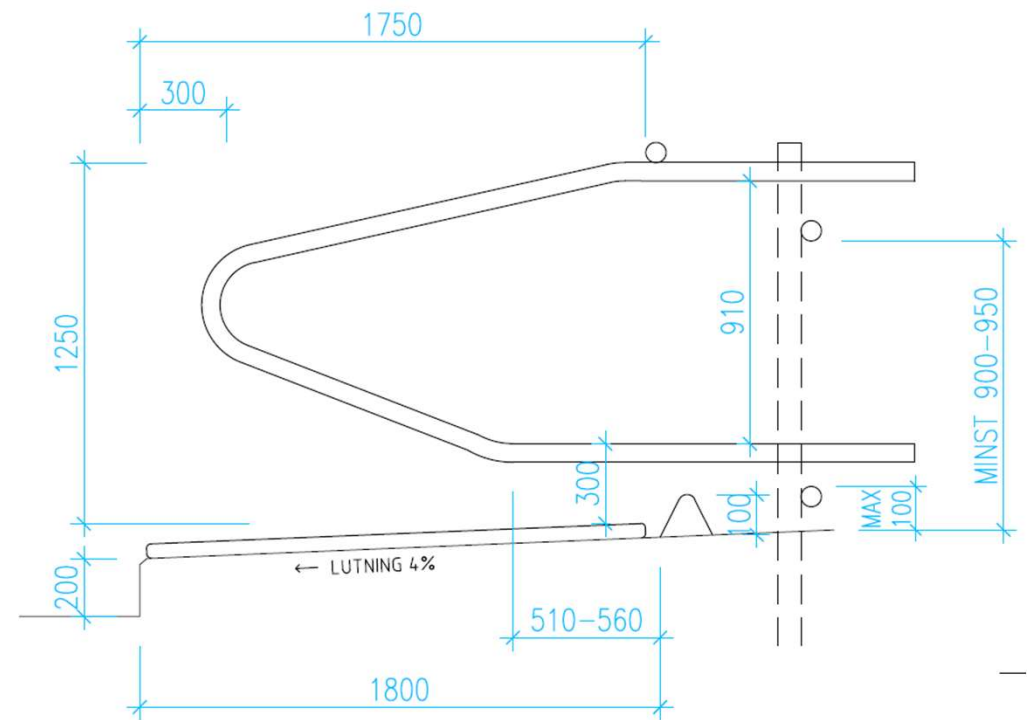
Djurhantering

Olika inhysningssystem

Liggbås

- Två eller tre rader
- Liggbåsets utformning – resningsbeteende
- Lutning 4-6 %
- Höjd 15-25 cm insteg
- Underlag, madrass
- Inredning; frihängande eller bultad?
- Gångar: 3-5m vid foderbordet, 2,2 -3 m mellan liggbåsrader
- Halkfria, "kvastade" eller mönstrade

Olika inhysningssystem

Ströbädd

- Ströbädd eller djupströbädd?
- Med eller utan skrapgång?
- Plant eller nedsänkt med trappa?
- Avgränsning mot ströbädd;
kant, grindar eller mur
- Passage/Övergång in till ströbädd 2,5 – 3 m
- Uppfylla både "liggyta och totalyta"
- Möjlighet till att göra om till liggbås

Summering

- Optimerad uppfödning
- Byggnad
- Arbetsåtgång
- Intensiv uppfödning med maximalt slaktvärde kräver sitt stall
- Planera för det grovfoder man vill ha och hur mycket behövs
- Planera och boka slakt för hela året om möjligt och inköp av nya djur, en tom plats är en dyr plats!

Kvigor 23-
månaders
uppfödningstid

SRB kviga

- 255 kg slaktvikt
- Formklass O
- Fettgrupp 3
- 54,30 kr/kg
- ca 13 850 kr värde slaktkropp

Angus x SRB, slaktkroppstillväxt 103

- 310 kg slaktvikt
- Formklass O+
- Fettgrupp 3
- 54,55 kr/kg
- ca 16 910 kr värde slaktkropp
-

+55 kg
slaktvikt

+3060kr
slaktvärde

-780 kr
foderkostnad

-300 kr
Köttrastillägg

+2020 kr

Formklassning

E – Excellent

U – Very good

R – Good

O – Fair

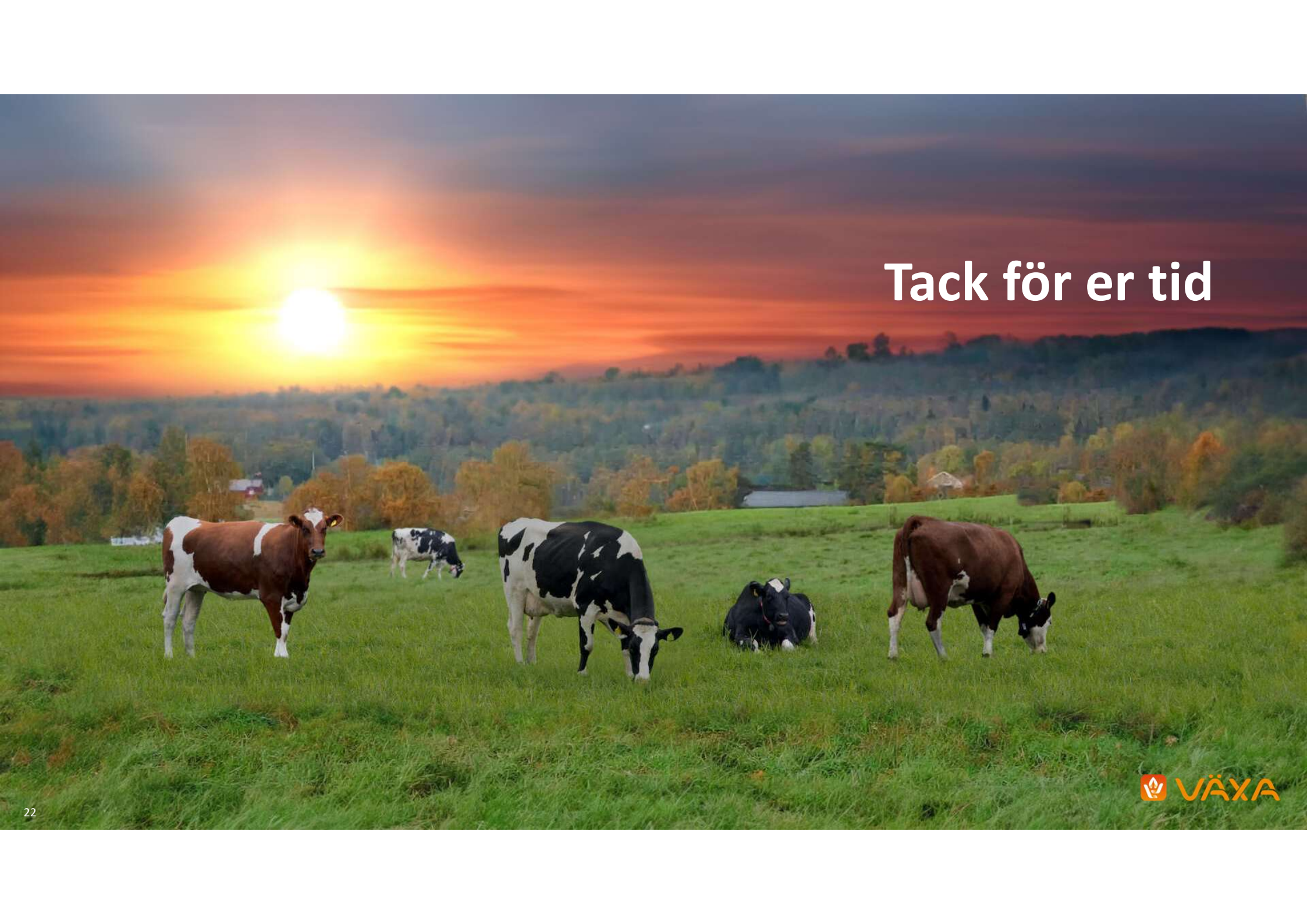

P – Poor

Distribution	Flexibilitet uttag	Flexibilitet beredning (mixning)	Flexibilitet foderbord	Flexibilitet djurgupper	Flexibilitet olika stallar	Skalbarhet	Kapital	Arbete	Teknisk komplexitet	Känslighet
Upprullare för rundbalar	---	---	+	+++	+++	--	++	---	++	+++
Bandfoderfördelare direkt från tornsilo	---	---	++	+++	--	++	+	+++	+	+
Bandfoderfördelare från stationär blandare och matarbord/buffertbord	+++	+++	++	+++	--	++	-	++	-	-
Rälshängd blandarvagn från buffertbord	+++	+++	++	+++	--	+	--	++	-	-
Rälshängd distributionsvagn från stationär blandare och matarbord/buffertbord.	+++	+++	++	+++	--	+	--	++	-	-
Bogserad blandarvagn	+++	+++	+	+++	+++	++	-	-	+	++

Olika utfodringssystem-olika egenskaper

Källa:
Grovfoderverktyg.se

A scenic landscape featuring a herd of cows in a lush green field during a vibrant sunset. The sun is a bright, glowing orb on the left side of the horizon, casting a warm orange and yellow light across the sky. The sky transitions from a deep orange near the horizon to a dark, dramatic purple and blue at the top. In the foreground, five cows are visible: a brown and white cow stands on the left, a small black and white cow grazes in the middle ground, a large black and white cow grazes in the center, a black cow lies down to the right of the center, and a brown cow grazes on the far right. The background consists of rolling hills covered in dense, colorful autumn foliage in shades of green, yellow, and orange. A small body of water and a few distant buildings are visible in the valley between the hills.

Tack för er tid

Besök oss på: www.vxa.se